„Val, Lumină, Timp” – versuri de Doina Drăguț

De câteva săptămâni circulă pe internet un PPS, intitulat „Val, Lumină, Timp” – versuri de Doina Drăguț. Nimic nou. Pe internet sunt postate atâtea videoclipuri şi PPS-uri încât te apucă lehamitea. Dar, privit cu atenție, acest PPS are ceva deosebit, ceva care incită la reflecție, la interogație, ceva nou, ceva care nu s-a mai spus. După ce l-ai vizionat o dată, simți nevoia s-o iei de la capăt, simți nevoia să înțelegi nişte lucruri, să-ți explici acele lucruri de ce sunt aşa şi nu altfel, de ce secvențele sunt aranjate într-un anumit mod, de ce muzica este cea care este şi multe alte lucruri.

Mai întâi să explic ce înseamnă PPS (îmi cer scuze pentru cei care sunt cunoscători ai informaticii). PPS este o realizare a firmei Microsoft şi vine de la numele programului PowerPoint Slides, cu care se realizează prezentări sub formă de şabloane, în care se includ texte, grafică, sunet etc.

PPS-ul despre care vorbesc este realizat în viziune postmodernistă, unde arta coboară în stradă şi se adresează publicului larg, ba chiar îl agresează puțin pentru a-i atrage atenția.

„Postmodernismul este o mişcare culturală, artistică şi ideatică, apărută în deceniul al şaselea al secolului XX, în Statele Unite ale Americii şi răspândită apoi în Europa. Inițial a apărut în arhitectură, apoi în literatură, filozofie, în domeniile de teorie critică, artă, sociologie, ştiințe politice. Termenul «postmodern» a intrat în lexiconul filosofic odată cu publicarea studiului *La condition postmoderne*, în 1979, al lui Jean-François Lyotard.” – am citat din studiul „Postmodernismul (definiție, istoric, caracteristici)”, publicat în revista Ethos, nr. 6/2012 (revistă de teorie a culturii – Institutul European), pag. 31, semnat de prof. Doina Drăguț.

Tot Doina Drăguț ne spune, în acelaşi studiu, că „Postmodernismul se caracterizează, în general, prin excluderea noului şi ineditului, negarea (refuzul) ideii de progres şi întoarcerea la formele tradiționale. Ideea centrală a postmodernismului rezidă în faptul că «problema cunoaşterii se bazează pe tot ce este exterior individului». Retorica postmodernismului este anti-iluministă, cunoaşterea este legată de timp, spațiu, poziție socială sau alți factori ce intervin în conştiința individului în procesul de construire a punctelor de vedere ce interacționează în procesul cunoaşterii. Postmodernismul nu poate fi explicat şi apreciat critic decât în relație cu modernismul.”

PPS-ul **„Val, Lumină, Timp”** are 28 de slide-uri dispuse în aşa fel încât după un slide în care apar versurile, de cele mai multe ori, ermetice, însoțite de o imagine adecvată în mişcare, vine un slide static, care este, de fapt, un colaj. Muzica este liniştitoare, curgătoare ca o apă, cu inflexiuni de zbucium de valuri.

PPS-ul se deschide exact ca o piesă de teatru, cortina se dă la o parte şi apare un cadru cu o imagine tematică (marea), titlul piesei şi autorul. Iar ca să ştim exact unde ne încadrăm în timp apare şi un mesaj cu data şi ora începerii derulării.

În slide-ul 2 apare imaginea autoarei versurilor într-un ochi (care este chiar al ei – Doina are ochii verzi). Ce înseamnă, de fapt, ochiul - privire în afară, deschidere, cuprindere, universalitate etc.

Slide-ul al treilea se pliază pe versurile autoarei: „Fără teamă / Mă avânt / În val de vânt / O corabie devin / Şi plutesc / Plutesc / Plutesc / Taina / Mării / S-o dezleg”. Decorul este dominat de o corabie ce pluteşte pe mare.

În slide-ul 4 apare, într-un decor static, ca o natură moartă, poza autoarei înrămată pe un pervaz de fereastră, lângă o vază cu flori de primăvară. Este o imagine banală, dar în orice casă de la țară există un asemenea cadru.

Slide-ul al cincilea, într-un decor specific mării, cu valuri care se urmăresc şi se sparg în lumină, pune în evidență versurile: „Într-un val profund / Mă afund / Nu mă sperie nimic / Mă retrag încet în forma / Corpului ce-l locuiesc / Simțurile-mi se trezesc / Un alt val mă-ntoarce

înapoi / Ca o detaşare / În şi prin şi dincolo de mine”.

În slide-ul 6 apare poza autoarei versurilor într-o carte de literatură, poate chiar un dicționar, deja începe urcuşul, mersul spre celebritate; căci ce altceva înseamnă includerea unui autor într-o carte?

Slide-ul al şaptelea vine cu o mare în care se evidențiază valurile în plină zi însorită: „O zi şi-un val / Sunt asemenea / Depinde la ce ne raportăm”. La o primă citire, versurile par banale, aproape că nu ar spune nimic, sigur că un val se aseamănă cu o zi, ambele cresc şi descresc, ambele se termină. Dar cunoscând-o pe Doina Drăguț şi ştiind-o o ființă cerebrală, dominată de problemele mari ale universului, înclin să cred că ea s-a gândit nu la zi şi nici la val, ci la categoriile filosofice timp şi spațiu. Şi ziua şi valul se pot încadra în oricare din aceste categorii. Ziua este o unitate a timpului, dar tot aşa de bine poate fi o unitate a spațiului dacă ne gândim la întindere (este cunoscută expresia „lungă cât o zi de vară”), iar valul poate fi încadrat atât în timp cât şi în spațiu, dacă ne gândim la distanța dintre el şi mal, la distanța dintre el şi alt val, la durata lui de creştere şi descreştere.

În slide-ul 8 apare poza autoarei într-o cunună de flori. Este un început al recunoaşterii muncii şi activității ei - încununarea cu lauri a eroilor.

Slide-ul al nouălea este dominat de o mare liniştită: „Într-o lină unduire / Valuri de lumină mă înalță / Timpul pare-a fi golit / Însă nu epuizat / Pe o mare ce se mişcă-ntruna / Dar este mereu la locul său”

În slide-ul 10 este Obama, cel mai puternic om al lumii, cu tabloul Doinei Drăguț, care, într-o clipa de grație, îl aşează chiar în locul lui. Dacă Mircea Cărtărescu poate să facă sex cu marea regină Angliei, de ce nu ar putea şi Doinei Drăguț să aibă o conversație cu Obama, ba chiar să râdă amândoi.

În slide-ul al unsprezecelea, într-un decor specific marin, cu peşti şi pescăruşi, apar versurile „Plimbându-mă pe mare / Am atins / În acelaşi timp / Un pescăruş şi un peşte”. Aici poeta se plimbă pe mare ca şi cum s-ar plimba pe o alee a unui parc.

În slide-ul 12 apare chipul autoarei pe suta de dolari, ceea ce înseamnă perenitate, durabilitate, permanență; pentru ca dolarul nu va dispărea niciodată, iar dolarul înseamnă bogăție şi putere.

Slide-ul al treisprezecelea pune în valoare versuri de mare profunzime: „Între un val şi alt val / Copleşită de dorințe / Vibrez în aer / Cu puterea unui gând / Şi mă ataşez de mare / Ca de un iubit”

În slide-ul 14, într-un cotidian din SUA, sub titlul The Youngest Billionaire, apare chipul autoarei versurilor. Deja a ajuns miliardară în dolari. Nu ştim dacă din literatură sau prin alte mijloace. Dar un miliardar poate fi înconjurat şi el de banalități: o ceaşcă de cafea, o cană cu lapte, o prăjiturică etc.

În slide-ul al cincisprezecelea apare în prim plan un val uriaş, însoțit de versurile „Când simt mai mult / Că se-apropie de mine / De mine tot mai mult / Mă-ndepărtez”. Acest val s-ar putea să ne înşele, autoarea nu la el s-a gândit cred, ci la iubitul dintr-o secvență anterioară când ea se ataşează de mare ca de un iubit: cu cât iubitul se apropie mai mult, cu atât ea se-ndepărtează de sine pentru a se apropia de el.

În slide-ul 16 sunt afişe pe fațada unei clădiri: imaginea poetei coboară în stradă, se adresează publicului, anunță un eveniment.

În slide-ul al şaptesprezecelea „Ca o corabie despic apele / Ce se unesc în urma mea / Şi în timpul dintre valuri / Intru în forma unui gând / Dincolo de orizont” - versuri de mare profunzime (nu mi-am propus să descifrez versurile, ci să explic cum am înțeles eu acest PPS).

În slide-ul 18 - tablouri cu chipul poetei într-o sală de muzeu - adresare către public, dar într-un alt mod, de pe un piedestal.

În slide-ul al nouăsprezecelea, pe un fond static de mare liniştită, într-un răsărit de soare, „Rătăcită ca un val / Pierdut în mare / Într-o unduire descendentă / Mă urmez la nesfârşit”.

În slide-ul 20 apar pozele autoarei scoase dintr-o ladă de amintiri cu cărți şi manuscrise; alături de flori de primăvară şi o ceaşcă de ceai.

În slide-ul 21, „Brațele arcuiesc valuri / Privirile curg îndrăznețe / Peste umbrele pescăruşilor / Cununi de lumină mă poartă / Spre lumea falselor certitudini / Spre dorințele din gânduri / Spre marea dinlăuntrul meu”. Un val uriaş se sparge în soare formând cununi de lumină.

În slide-ul 22, apare ziarul american, cu miliardarul, iar sub titlul dintr-o secvență anterioară apare o altă poză a autoarei. Decorul e acelaşi.

În slide-ul 23, „În întinderea nedesluşită / Translatări de forme şi de gesturi / Îşi scufundă starea în extaz / Şi deşi prezente în lume / Ele încearcă să nu fie”.

În slide-ul 24, Doina Drăguț, într-o clipă de inocență, se tăvăleşte puțin pe covorul de iarbă, ba chiar se dedublează, dar aura care o înconjoară încă de la început (ba o inimă, ba o cunună de flori) nu o părăseşte.

Slide-ul 25 prezintă chipul poetei într-un album, ceea ce sugerează vedetismul.

În slide-ul 26, mai multe imagini cu chipul autoarei sunt puse pe glob, ceea ce anticipă ideea de universalitate, de răspândire, de ubicuitate.

În slide-ul 27 - chipul Doinei pe un colier. Un colier întotdeauna te duce cu gândul la transmiterea din generație în generație, de la bătrâni la tineri.

PPS-ul se încheie cu slide-ul 28. Este un final în viziune geometrică, este plin de mişcare: curbele se rotesc continuu dând naştere altor forme care sfârşesc în cercuri concentrice - ceea ce sugerează mişcarea circulară a gândirii, dar şi mişcarea elementelor în natură, pentru că nimic nu se pierde, nimic nu se câştigă, ci totul se transformă. Tot aici aflăm şi numele autorului: Bendriş Toader, care merită toate felicitările pentru realizarea acestei suite de secvențe.

În acest slide apare jos în dreapta un Click cu o săgeată îndreptată spre un soare. Dacă dăm click pe acest soare, se deschide un nou PPS cu un videoclip intitulat „Lovit de valurile mării”, cu o muzică dumnezeiască. Se lasă acest videoclip deschis şi ne întoarcem la PPS-ul nostru, apoi derulăm PPS-ul înapoi, însoțiți de această muzică. Este ceva fenomenal.

În acest PPS, Doina Drăguț s-a jucat, pur şi simplu, cu ea, cu imaginea ei, s-a plimbat prin toate mediile care-i plac, s-a transpus în diferite ipostaze care o fac fericită, aşa cum face Goethe cu eroul lui, Faust.

Florentin Smarandache